

การศึกษา

การเรียนรู้หลังการปฏิบัติ

แม้จะมีคนเคยกล่าวว่า “สิ่งใดเมื่อเกิดขึ้นแล้ว สิ่งนั้นดีเสมอ” แต่ก็ไมอาจละเลยการทบทวนความผิดพลาดและหาทางแก้ไข เพื่อลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นอีก สิ่งนั้นคือ การเรียนรู้หลังการปฏิบัติ (after action review)

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย สำนักงานราชบัณฑิตยสภาอธิบายว่า การเรียนรู้หลังการปฏิบัติ (after action review) หมายถึง การทบทวนบทเรียนเพื่อการเรียนรู้หลังการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ของคณะทำงาน การทบทวนกระบวนการและผลของงานหลังการปฏิบัติแล้ว การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในบรรยากาศที่อิสระ เท่าเทียม ชื่นชมยินดี เปิดพื้นที่สร้างสรรค์ คิดบวก สมาชิกแสดงความคิดเห็นจากมุมมองที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย นำไปสู่การสรุปบทเรียนและการเรียนรู้หลังการปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จของงานในอนาคต

กระบวนการเรียนรู้หลังการปฏิบัติเป็นการสร้างพื้นที่สังคมใหม่ ที่เอื้อต่อการคิดร่วมกันอย่างเสมอภาค การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปสู่การคิดร่วมกัน ฟังซึ่งกันและกัน โดยยังไม่มี การตัดสิน หรือลงข้อสรุปใด ๆ ความคิดที่ดีเกิดจากการฟังที่มีคุณภาพ มีสมาธิอยู่กับตัวเอง ทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดเสนอ รับรู้ด้วยความคิดและความรู้สึกเชิงบวก เกิดการเปลี่ยนแปลง การพัฒนางาน และการเติบโตภายในตัวตนของสมาชิก นำไปสู่การค้นพบบทเรียนที่เกิดขึ้นทั้งระหว่างและหลังการปฏิบัติ การประเมินกิจกรรมที่พึงเสริมสนับสนุนร่วมกัน เป็นการสร้างวัฒนธรรมการใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน กำกับการทำงาน ทั้งยังเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การปฏิบัติงานครั้งต่อไปในการออกแบบงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ผ่านมา

การเรียนรู้หลังการปฏิบัติ มีเป้าหมายเพื่อจัดการความคิดที่ยึดมั่นถือมั่น ตัดกรอบเดิมและความเป็นตัวตน โดยยึดแนวคิดสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑. ความเท่าเทียมของการมีส่วนร่วมในการคิด ๒. การฟังอย่างลึกซึ้งในขณะที่มีผู้แสดงความคิดเห็น ๓. การเฝ้าดูจิตและความคิดที่เกิดขึ้น ไม่ด่วนตัดสินว่าถูกหรือผิด รวมทั้งมีการสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ดี สร้างความรู้สึกเชิงบวก ซึ่งนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้จากบทเรียนที่ดี การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ และการคิดสร้างสรรค์ในอนาคต.

จินตารัตน์ โพธิ์นอก